

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNY

NA ROK SZKOLNY 2016/2017

**PUBLICZNEGO LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO NR VI
IM. LEOPOLDA OKULICKIEGO „NIEDŹWIADKA”
W OPOLU**

Program został opracowany w oparciu o założenia
Ogólnopolskiego Programu Profilaktycznego "Bezpieczna +"

Podstawa prawna

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4 poz. 17),*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U. z 2006 r. Nr 26 poz. 226),*
- *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2007 r. Nr 70 poz. 472 ze zm.)*
- *Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2012 r. poz. 124),*
- *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10 poz. 55 ze zm.)*
- *Program polityki prorodzinnej państwa z dnia 3 listopada 1999 r. przygotowany przez Międzyresortowy Zespół do Spraw Opracowania Polityki Prorodzinnej Państwa,*

1. Wstęp: specyfika szkoły - etiologia zjawisk

1.1. Informacji o młodzieży, która podejmuje naukę w naszej szkole.

Znaczna część z nich to osoby, które osiągają bardzo przeciętne wyniki w nauce na poprzednich etapach edukacyjnych i chcą po prostu skończyć liceum przy najmniejszym wkładzie pracy /wystarczają im oceny dopuszczające/, często nie mają nawyku uczenia się, a podstawowym sposobem radzenia sobie z trudnościami szkolnymi są wagary. Mają słabą motywację do nauki, wręcz czasami niechęć do wysiłku intelektualnego. Wśród znacznej młodzieży części zaobserwowano małą dojrzałość emocjonalną, małą sprawność w stosowaniu umiejętności społecznych, (niski poziom umiejętności społecznych), często występującą roszczeniową postawę wobec świata.

Najczęstsze sposoby spędzania wolnego czasu to: komputer i imprezy, niewielu z nich ma swoje zainteresowania lub pasje. Ponadto duża część młodzieży (20,6%), jak wykazują nasze badania, pracuje zarobkowo z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny, a więc zaspokojenie podstawowych potrzeb staje się ważniejszą sprawą niż osiągnięcia na polu nauki. Niemal równie duża liczba (13,5%) uczniów, młodzież dotknięta eurosieroctwem.

Zatem w procesie dydaktycznym i wychowawczym szkoła musi do tej trudnej sytuacji dostosowywać swoje zadania. Podejmowane działania muszą więc dotyczyć: sfery motywacji, poczucia obowiązku, odpowiedzialności, nawyku uczenia się, znajomości i stosowania norm społecznych, jakości relacji z ludźmi, braku umiejętności samokrytycznej oceny, braku planowania przyszłości i stawiania celów życiowych, minimalizmu w realizacji obowiązków ucznia związanych z uczeniem się, zachowań niedojrzałych, niezgodnych z prawem. Występowanie zagrożeń jest więc wpisane w życie szkoły i znaczna część energii Dyrekcji i nauczycieli zaangażowana jest w trudny proces pracy z uczniami na rzecz uzyskiwania pozytywnych zmian w ich postawach .

2. Cele działań profilaktycznych

- Kształtowanie osobowości ucznia w taki sposób, aby prawidłowo funkcjonował w środowisku szkolnym i pozaszkolnym poprzez:
 - budowanie poczucia własnej wartości oraz uczenie zachowań asertywnych
 - kształcenie umiejętności komunikacji interpersonalnej
 - wychowanie do wartości i podejmowania odpowiedzialnych decyzji
 - zaspokojenie potrzeb psychospołecznych ucznia
 - nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych
 - kształtowanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania bliskich więzi z innym człowiekiem
 - kształtowanie i rozwijanie umiejętności poznawania i rozumienia siebie (swoich zachowań i reakcji)

- Promocja zdrowego stylu życia wśród młodzieży poprzez działania wychowawcze, profilaktyczne i interwencyjne

- Ograniczenie i eliminowanie zachowań problemowych występujących wśród młodzieży jak: wagary, agresja i przemoc, wykroczenia przeciw prawu, przedwczesna inicjacja seksualna
 - pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych
 - stwarzanie młodzieży okazji do działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną.
 - redukcja agresywnych zachowań w grupie rówieśniczej
 - umożliwienie uczniom udziału w zajęciach specjalistycznych, psychoedukacyjnych
 - popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego
 - rozwijanie zachowań asertywnych wśród młodzieży

- Zapobieganie zachowaniom ryzykownym młodych ludzi w związku z sięganiem przez nich po substancje uzależniające

- reagowanie na próby podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy
 - dostarczenie wiedzy o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów i stosowania środków odurzających
- Wypracowanie strategii działań wobec uczniów stwarzających problemy wychowawcze i w nauce wspólnie przez ich rodziców i nauczycieli
- pedagogizacja rodziców
 - porady, konsultacje i zajęcia psychoedukacyjne
 - informowanie o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej
 - angażowanie rodziców w życie szkoły

3. Ewaluacja podjętych działań profilaktycznych

Sposoby ewaluacji:

- obserwacja zachowań
- analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, nauczycieli, rodziców
- sondaże wśród rodziców i uczniów
- rozmowy z uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły,
- analiza dokumentów (plan pracy wychowawcy, konspekty lekcji, dzienniki).

4. Szczegółowy plan działań profilaktycznych

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
----------------	-------------------------------	-----------------------	---------------

<p>Poznanie systemu rodzinnego i środowiska w którym przebywa uczeń.</p>	<p>-ankieta diagnozująca, -sporządzenie listy uczniów wymagających pomocy -rozmowy z uczniami, -rozmowy z rodzicami, -wywiady środowiskowe, -współpraca z OPS</p>	<p>pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy klas</p>	<p>IX- X i cały rok szkolny 2016/2017</p>
<p>Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji słownej i fizycznej, itp. Sposoby rozwiązywania konfliktów.</p>	<p>-spotkanie uczniów klas pierwszych z pedagogiem i psychologiem -zajęcia integrujące w klasie -Dzień Pierwszaka, -wycieczki szkolne, -zajęcia z komunikacji interpersonalnej</p>	<p>wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny</p>	<p>cały rok szkolny 2016/2017</p>
<p>Zapoznanie uczniów z zasadami obowiązującymi w szkole oraz z normami społecznymi, jakie w niej panują. (Statut Szkoły i regulaminy wewnątrz szkolne). Eliminowanie wulgaryzmów i dewastacji mienia. Stanowcze "Nie " przemocy w Internecie. Zapoznanie uczniów z ogólnymi zasadami bezpiecznego funkcjonowania w szkole oraz konieczności zgłaszania zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu.</p>	<p>-ustalenie zasad zachowania ucznia, -zajęcia edukacyjno-informacyjne w ramach godzin wychowawczych, -spotkania z przedstawicielami policji i Straży Miejskiej, -współpraca z samorządem szkolnym</p>	<p>wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny, specjalista do spraw nieletnich z Komendy Miejskiej Policji – Wydziału Prewencji, Straży Miejskiej, dyrekcja</p>	<p>cały rok szkolny 2016/2017</p>

<p>Dbłość o wysoką frekwencję i dyscyplinę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -sprawdzanie obecności na każdej lekcji, -rozliczenie opuszczonych godzin lekcyjnych, -prowadzenie ciekawych lekcji metodami aktywizującymi, -punktualne zaczynanie i kończenie lekcji, -ściśła współpraca z rodzicami poprzez kontakty osobiste, listowne i telefoniczne, -stosowanie ustalonych procedur wobec osób wagarujących, - jasne zasady usprawiedliwiania nieobecności, - nagradzanie osób, które mają 100% frekwencję oraz brak godzin nieusprawiedliwionych 	<p>wszyscy nauczyciele , pedagog, psycholog</p>	<p>cały rok szkolny 2016/2017</p> <p>zgodnie z planem wywiadówek oraz harmonogramem zespołu wychowawczego ds. absencji ucznia.</p>
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych.</p> <p>- palenie tytoniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> -realizacja programu ARS, -realizacja programu Antynikotynowego, -akcja plakatowa- materiały udostępnione przez SANEPID, -filmy edukacyjne, -spotkanie ze specjalistą, -wykonanie gazetki tematycznej, -rozmowy interwencyjne 	<p>pedagog i psycholog szkolny, wychowawca dyżurni nauczyciele</p>	<p>w ciągu roku szkolnego 2016/2017</p>

<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych</p> <p>- spożywanie alkoholu</p>	<p>-realizacja programu ARS, -ankieta diagnozująca, -realizacja tematyki antyalkoholowej na godzinach wychowawczych, -sukcesywne wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych, -zajęcia z asertywności oraz ze sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, -filmy i słuchowiska edukacyjne, -postępowanie według obowiązujących procedur</p>	<p>wychowawcy pedagog i psycholog szkolny, Policja</p>	<p>w ciągu roku szkolnego 2016/2017</p>
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych</p> <p>-używanie środków psychoaktywnych (w tym dopalaczy)</p>	<p>-realizacja programu ARS, -ankieta diagnozująca, -zajęcia warsztatowe, -filmy edukacyjne, -współpraca z Poradnią Uzależnień, -rozpowszechnianie broszur i ulotek informacyjnych, -zapoznanie rodziców z możliwościami leczenia młodzieży, -postępowanie według procedury</p>	<p>pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy, służba zdrowia zaproszeni specjaliści</p>	<p>w ciągu całego roku szkolnego 2016/2017</p>
<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych</p> <p>-wczesna inicjacja seksualna</p>	<p>-realizacja tematyki w ramach godzin wychowawczych i na lekcjach biologii -pomoc w rozwijaniu umiejętności psychospołecznych i kształtowaniu postaw prorodzinnych, -współpraca z Poradnią Rodzinną w Opolu, -spotkanie z położną, -pomoc młodocianym matkom</p>	<p>pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele uczyący</p>	<p>w ciągu całego roku szkolnego 2016/2017</p>

<p>Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych</p> <p>-uzależnienie od komputera</p>	<ul style="list-style-type: none"> - proponowanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego (np. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, wyjść do kina, teatru) - zajęcia warsztatowe połączone z prezentacją filmu edukacyjnego „Wyloguj się do życia, ” - rozpowszechnianie broszur i ulotek informacyjnych -spotkanie z pracownikiem Straży Miejskiej na temat przemocy w Internecie i odpowiedzialności karnej za cyberprzemoc, -rozwijanie kompetencji informatycznych młodzieży, 	<p>pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>w ciągu całego roku 2016/2017</p>
---	---	---	--------------------------------------

<p>Propagowanie zdrowego stylu życia (bulimia, anoreksja, zdrowe żywienie, higiena i inne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -zajęcia pozalekcyjne wycieczki, rajdy, -zajęcia na temat stresu oraz metod walki z nim, -promowanie sportu -zapewnienie możliwości alternatywnych form spędzania czasu wolnego, -zajęcia edukacyjne związane z profilaktyką chorób nowotworowych, -program profilaktyczny dotyczący WZW typu B i C, -spotkanie z onkologiem, -udział w ogólnopolskim programie „Różowa wstążeczka”, -konkursy prozdrowotne, -Olimpiada Zdrowego Stylu Życia, -współpraca z instytucjami promującymi zdrowy styl życia m.in. Powiatową Stacją Epidemiologiczną, PCK, WSzM w Opolu 	<p>wychowawca klas, nauczyciele WF, biologii i inni, pielęgniarka szkolna, psycholog szkolny, pedagog szkolny</p>	<p>ciągu roku szkolnego 2016/2017</p>
<p>Poszanowanie i tolerancja dla odmienności kultur i różnic między ludźmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> -angażowanie niepełnosprawnych kolegów w życie szkoły, -pogadanki, -filmy edukacyjne, -akcja plakatowa 	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny Samorząd Szkolny</p>	<p>w ciągu roku szkolnego 2016/2017</p>

Współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> -zapoznanie rodziców z programem profilaktycznym oraz informowanie ich o dostępnych formach pomocy, -wymiana informacji między szkołą a rodzicami, -wspólne organizowanie imprez szkolnych, -pedagogizacja rodziców, -zaangażowanie rodziców w poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań i środków zaradczych, 	<p>pedagog i psycholog szkolny,</p> <p>wychowawcy,</p> <p>specjaliści</p>	W ciągu całego roku szkolnego 2016/2017
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie wychowania profilaktyki i interwencji	<ul style="list-style-type: none"> -indywidualne konsultacje -wzajemna wymiana informacji, - udział w zespołach wychowawczych 	<p>dyrektor szkoły,</p> <p>wychowawcy klasy</p> <p>pedagog szkolny</p> <p>psycholog szkolny</p>	w/g. potrzeb
Szkolenie nauczycieli i pracowników w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> -konferencje -warsztaty -konsultacje metodyczne 	<p>koordynator WDN</p> <p>pracownicy szkoły</p> <p>specjaliści</p>	w/g potrzeb

5. Procedura postępowania nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożeń młodzieży przestępczością i demoralizacją.

5.1.Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o uczniu, który nie ukończył 18 lat i spożywa alkohol lub inne środki w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Przekazanie uzyskanej informacji wychowawcy klasy
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły
3. Rozpoznanie okoliczności zdarzenia i wyjaśnienie przyczyn zaistniałej sytuacji – wychowawca i pedagog szkolny
4. Wezwanie przez wychowawcę do szkoły rodziców ucznia i przekazanie im uzyskanej informacji
5. Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami i uczniem w ich obecności
6. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązanie ucznia do zmiany zachowania i zaniechania negatywnego postępowania, zaś rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem
7. Zaproponowanie rodzicom profesjonalnej pomocy kierując do specjalistycznej placówki
8. W razie odmowy współpracy rodziców i braku zmiany zachowania ucznia dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję tj. specjalistę ds. nieletnich
9. Jeżeli dostępne środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem) nie przyniosą oczekiwanych rezultatów dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję
10. Jeżeli uczeń ukończył 18 lat i przejawia zachowania świadczące o demoralizacji lecz nie jest to udział grup przestępczych to postępowanie nauczyciela jest określane przez wewnętrzny regulamin szkoły
11. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności postępowania karnego, dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

5.2.Procedura postępowania nauczycieli w przypadku gdy na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

1. Powiadomienie wychowawcy klasy.
2. Odizolowanie ucznia od reszty klasy i zapewnienie bezpieczeństwa.
3. Wezwanie lekarza celem stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia.
4. Powiadomienie o tym fakcie dyrektora szkoły i rodziców, których zobowiązuje się do zabrania ucznia ze szkoły. W przypadku odmowy i o pozostaniu bądź przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia decyduje lekarz w porozumieniu

z dyrektorem.

5. Jeżeli uczeń zachowuje się agresywnie a rodzice odmawiają przyjęcia do szkoły dyrektor zawiadamia policję. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości lub odurzenia policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień (na 24 godz.).

6. Dyrektor powiadamia rodziców oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust 1 (ustawy z dn 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i o tym fakcie należy powiadomić policję.

8. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji policji.

5.3.Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

1. Zabezpieczenie substancji.

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia i znalezienia substancji.

3. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i policji.

4. Przekazanie policji zabezpieczoną substancję i przekazanie informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.

5.4.Procedura postępowania w przypadku uchylenia się od obowiązku szkolnego i wagarowania

1. Indywidualna rozmowa z uczniem w celu poznania przyczyny wagarów, ucieczki z lekcji oraz świadomości ucznia dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji.

2. Kontakt wychowawcy z rodzicami, udzielanie informacji o frekwencji.

3. Wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności rodziców w trakcie, którego zawiera kontrakt określający warunki poprawy frekwencji ucznia na zajęciach.

4. Wychowawca informuje rodziców o zeszytce „Frekwencji” i potrzebie podpisywania dokonywanych wpisów o wagarach i ucieczkach z lekcji.

5. Dalsza obserwacja ucznia.

6. W przypadku wyeliminowania problemu uczeń powinien być nagrodzony np. pochwałą do rodziców, na forum klasy, ocena zachowania.

7. W przypadku braku poprawy zaistniałej sytuacji wychowawca przekazuje

do pedagoga.

- wykaz uczniów z podaną informacją o skali problemu,
- podjętych przez siebie działań i efektach,
- sytuacji szkolnej i rodziny ucznia.

8. Kolejna rozmowa z uczniem, rodzicami i pedagogiem szkolnym.

9. Po wyczerpaniu możliwości, postępowanie według regulaminu szkolnego.

5.5. Procedura postępowania w przypadku palenia papierosów

1. Rozmowa interwencyjna – przypomnienie o zakazie palenia na terenie szkoły i ostrzeżenie o konsekwencjach, zgłoszenie nazwiska ucznia do pedagoga szkolnego i wychowawcy.
2. Powtórne przyłapanie na paleniu - poinformowanie rodziców.
3. Kolejne przyłapanie oznacza naganą dyrektora.

5.6. Procedury interwencji kryzysowej w szkole w sytuacji usiłowania lub zamiaru samobójczego

I. Kontakt, komunikacja i wsparcie:

1. Pracownik szkoły, który dowiedział się o zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa ucznia (w szkole lub poza szkołą) natychmiast nawiązuje i podtrzymuje kontakt niewerbalny i werbalny z dzieckiem.
2. Następnie zawiadamia niezwłocznie (np. za pośrednictwem innego ucznia lub telefonicznie) dyrekcję szkoły.

II. Dyrektor szkoły zapewnia uczniowi:

1. bezpieczeństwo fizyczne poprzez:
 - stałą obecność z uczniem osoby dorosłej,
 - udzielenie, w razie potrzeby, pierwszej pomocy,
 - zawiadomienie rodziców ucznia, pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji,
 - izolację ucznia od grupy rówieśniczej.

III. Dyrektor szkoły ponadto:

1. Zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji.

2. Przekazuje ucznia rodzicom i ewentualnie służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.

IV. Następnie Dyrektor organizuje

1. Interwencja w środowisku rówieśniczym ucznia prowadzona przez: pedagoga, psychologa szkolnego lub psychologa z Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (ewentualnie z Poradni Zdrowia Psychicznego) lub inną osobę przeszkoloną w interwencji kryzysowej na terenie szkół placówek oświatowych – w celu prewencji naśladownictwa i pomocy uczniom w odreagowaniu stresu.
2. Spotkanie dla wychowawcy, nauczycieli uczących ucznia i Rady Pedagogicznej w celu:
 - a/ poinformowania o zaistniałej sytuacji i jej przebiegu,
 - b/ pomocy nauczycielom i pracownikom szkoły w odreagowaniu stresu psychicznego,
 - c/ diagnozy sytuacji życiowej ucznia i formułowania sposobów pomocy uczniowi.

V. Dyrektor szkoły zapewnia monitoring i profilaktykę w celu:

1. Wspierania ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:
 - a/ pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę wsparcia specjalistycznego (medycznego, psychologicznego),
 - b/ realizowanie zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem.
2. Opracowania i wdrażania na terenie szkoły strategii zapobiegania samobójstwom uczniów poprzez:
 - a/ rozpoznanie uczniów z zaburzeniami osobowości i zaproponowanie im pomocy psychologicznej,
 - b/ nawiązanie bliższych kontaktów z młodymi ludźmi, rozmowy z nimi oraz staranie się, by ich zrozumieć i udzielić pomocy,
 - c/ zmniejszenie ich negatywnych emocji wynikających ze stresu psychicznego,
 - d/ zwracanie uwagi i uczenie się, jak w wypowiedziach i/lub w zmianie zachowania niewerbalnego wcześniej rozpoznawać sygnały ostrzegające o samobójstwie,
 - e/ pomaganie w nauce uczniom o mniejszych umiejętnościach,
 - f/ zwracanie uwagi na przypadki wagarowania,
 - g/ destygmatyzacja choroby psychicznej i eliminowanie używania alkoholu i narkotyków w przypadkach ich nadużywania

5.7. Procedury interwencji kryzysowej w szkole w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły i poza nią:

I. Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:

- służbami medycznymi,
- rodzicami,
- policją, prokuraturą,
- organem nadzoru pedagogicznego.

II. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o wydarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

III. Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:

- powiadamia nadzór pedagogiczny,
- organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

5.8. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA NA TEREN PLACÓWKI OŚWIATOWEJ

zasady postępowania w przypadku wtargnięcia napastnika na teren placówki oświatowej, wskazówki dotyczące zachowania dyrektora i wszystkich pracowników w związku z zaistnieniem sytuacji zagrażającej zdrowiu i życiu ludzi, w tym zasady alarmowania o zdarzeniu oraz ogólne zasady funkcjonowania instytucji w sytuacji kryzysowej.

DEFINICJE

NAPASTNIK:

osoba posługujący się bronią, która zabija lub próbuje zabijać osoby znajdujące się na określonym obszarze, w obiekcie lub budynku.

ALARM:

sygnał dźwiękowy informujący o wtargnięciu napastnika na określony teren, do obiektu lub budynku.

ALARMOWANIE:

działanie mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do wszystkich osób pozostających na terenie placówki o wystąpieniu sytuacji kryzysowej – wtargnięciu uzbrojonego napastnika.

FORMA ALARMU:

seria kilku jednosekundowych sygnałów dźwiękowych.

ŹRÓDŁA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH:

syrena, dzwonek (ręczny, elektryczny), gwizdek, megafon, radiowęzeł, itp.

ODWOŁANIE ALARMU:

wyłącznie przez dyrektora lub osobę przez niego upoważnioną, bezwzględnie po kontakcie i w uzgodnieniu z policjantem dowodzącym działaniami na miejscu zdarzenia.

POWIADAMIANIE:

przekazywanie przy użyciu wszelkich dostępnych środków informacji mających na celu poinformowanie właściwych służb i osób pozostających w strefie zagrożonej o możliwości wystąpienia zagrożenia, o jego wystąpieniu lub ustąpieniu.

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE:

przekaz słowny za pomocą wszelkich dostępnych środków.

**OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW
ALARMOWANIA**

- ✓ nad funkcjonowaniem systemu alarmowania na terenie placówki oświatowej nadzór sprawuje dyrektor placówki,
- ✓ sygnały alarmowe przekazywane są za pomocą syren alarmowych mechanicznych i elektronicznych. Syreny rozmieszczone są w punktach, z których uzyskuje się maksymalny zasięg słyszalności na terenie szkoły. Wskazane jest montowanie w budynkach szkolnych odrębnej, prostej instalacji alarmowej składającej się z kilku, odpowiednio rozmieszczanych syren akustycznych uruchamianych ręcznie, przy

wykorzystaniu przycisku. W takim przypadku zaleca się, aby dźwięk syren alarmowych wyróżniał się tonem od dzwonka szkolnego, tym samym był jednoznacznie identyfikowany, jako sygnał zagrożenia,

- ✓ sygnał alarmowy w sytuacji wtargnięcia napastnika na teren szkoły powinien wyraźnie odróżniać się od sygnału alarmowego wywoływanego zagrożeniem pożarowym,
- ✓ sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze mogą być wykorzystywane wyłącznie w sytuacji rzeczywistego zagrożenia,
- ✓ decyzję o ogłoszeniu sygnału alarmowego lub komunikatu ostrzegawczego, w przypadku ujawnienia zagrożenia wynikającego z wtargnięcia uzbrojonego napastnika na teren placówki, podejmuje każdy z przeszkolonych i przygotowanych do tego pracowników placówki, wówczas, gdy: takie zagrożenie zauważy, będzie miał podejrzenie, że takie zagrożenie może za chwilę wystąpić lub taką informację o zagrożeniu otrzymał.

ZADANIA DYREKTORA PLACÓWKI OŚWIATOWEJ NA WYPADEK WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA

- ✓ systematyczne prowadzenie realistycznej oceny stanu zabezpieczeń przed uzbrojonym napastnikiem,
- ✓ sprawdzanie, czy zasady postępowania w sytuacji zagrożenia są znane wszystkim pracownikom, czy klucze od drzwi ewakuacyjnych są w miejscu wyznaczonym, itp.),
- ✓ wyznaczenie kierunku/drogi ewakuacji, najlepiej od tej strony budynku, która nie posiada okien lub znajduje się za przeszkodą stałą, zza której nie widać zagrożonego budynku,
- ✓ w przypadku braku możliwości przeprowadzenia ewakuacji, wyznaczenie miejsca do schronienia się, zabarykadowania.

Zaleca się, by odpowiednie pomieszczenia posiadały grube ściany, pełne i otwierające się na zewnątrz drzwi oraz były wyposażone w środki pierwszej pomocy – apteczki, środki łączności dające możliwość przesłania informacji na zewnątrz,

- ✓ wyznaczenie miejsca zbiórki w bezpiecznej odległości od źródła zagrożenia, w miejscu niewidocznym z okien szkoły,
- ✓ wyznaczenie, co najmniej dwóch źródeł alarmowania w różnych miejscach placówki, uwzględniając sposoby alarmowania, gdy nie ma zasilania tj. ustalenie hasła, np.: „NAPASTNIK”, zabezpieczenie sygnałów dźwiękowych modulowanych sprężonym powietrzem,
- ✓ organizowanie przeszkolenia pracowników i służby ochrony budynku na wypadek ataku napastnika oraz ćwiczeń, bądź instruktaży dla pracowników placówki, uczniów,
- ✓ ograniczenie osobom nieuprawnionym dostępu do dokumentów i planów sytuacyjnych placówki. Wszystkie te informacje powinny być udostępnione służbom porządkowym –Policji, Państwowej Straży Pożarnej itp.

POWIADAMIENIE SŁUŻB RATOWNICZYCH O WTARGNIĘCIU UZBROJONEGO NAPASTNIKA

1. Telefoniczne alarmowanie –wybranie numeru alarmowego 112 lub 997, po zgłoszeniu się dyżurnego operatora spokojnie i wyraźnie należy podać:

- ✓ miejsce zdarzenia,
- ✓ rodzaj zdarzenia,
- ✓ informacje o zagrożeniu życia i zdrowia ludzkiego,
- ✓ liczbę napastników,
- ✓ opis wyglądu napastników,
- ✓ ilość i rodzaj broni,
- ✓ liczbę ofiar i gdzie je widziano,
- ✓ imię i nazwisko zgłaszającego,
- ✓ numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
- ✓ najszybszą/najbezpieczniejszą drogę dojazdu do miejsca zdarzenia.

Po powiadomieniu nie należy odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

2. Jeżeli sytuacja nagle się zmieni, należy szybko o tym powiadomić operatora numeru 112 lub 997.

3. Po przybyciu na miejsce służb, jeżeli to możliwe, należy przekazać dodatkowe informacje, tj.:

- ✓ ile osób opuściło budynek,
- ✓ ile osób zostało w budynku i na jakich poziomach,
- ✓ pokazać plany budynku i drogi ewakuacji,
- ✓ gdzie ostatnio był widziany agresor,
- ✓ czym przyjechał lub skąd przyszedł napastnik

ZASADY POSTĘPOWANIA OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE PLACÓWKI OŚWIATOWEJ NA WYPADEK WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA

1. Ucieczka z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji, poza rejon zagrożenia.

2. Ewakuacja tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia, z dala od źródła zagrożenia. W przypadku zarządzenia ewakuacji:

- ✓ zostaw wszystkie swoje rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują,
- ✓ korzystaj z wyznaczonej drogi ewakuacji,
- ✓ nie korzystaj z wind,
- ✓ po drogach ewakuacyjnych poruszaj się szybko, unikaj blokowania ruchu, zatrzymywania się, czy też gwałtownego napierania na poruszających się z przodu

Podczas ewakuacji:

- ✓ zachowaj ciszę, spokój, rozwagę,
- ✓ udzielaj pierwszej pomocy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na własne bezpieczeństwo,
- ✓ ostrzegaj o niebezpieczeństwie,

- ✓ w przypadku opadów deszczu, śniegu lub panującego zimna, przeprowadź dzieci i młodzież do innego wcześniej ustalonego obiektu. Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:
- ✓ zamknij drzwi,
- ✓ zastaw drzwi ciężkim meblem, ławkami,
- ✓ wyłącz wszystkie światła,
- ✓ wyłącz/wycisz wszystkie urządzenia elektroniczne,
- ✓ połóż się na podłodze z dala od drzwi i okien,
- ✓ zachowaj ciszę,
- ✓ jeżeli jest to możliwe udzielaj pierwszej pomocy poszkodowanym,
- ✓ nie otwieraj nikomu drzwi – służby ratownicze zrobią to same.

Jeżeli nie miałeś możliwości ewakuować się lub ukryć albo zabarykadować w pomieszczeniu bezpiecznym, a twoje życie lub zdrowie jest bezpośrednio zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem – WALCZ, a jeżeli nie jesteś a jeżeli nie jesteś w stanie podjąć walki –BŁAGAJ O LITOŚĆ.

Podczas działań służb ratowniczych:

- ✓ zachowaj spokój,
- ✓ stosuj się do wszystkich poleceń służb,
- ✓ nie trzymaj nic w rękach,
- ✓ nie zadawaj pytań podczas ewakuacji,
- ✓ unikaj gwałtownych ruchów, alarmujących gestów itp.,
- ✓ poddaj się kontroli bezpieczeństwa,
- ✓ jeżeli posiadasz istotne informacje o napastnikach lub ofiarach, przekaz je służbom ratowniczym.

**OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW PLACÓWKI OŚWIATOWEJ ZWIĄZANE Z
WPROWADZENIEM „ZASAD ALARMOWANIA I POSTĘPOWANIA W
SYTUACJI WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA”**

- ✓ zapoznanie się z rodzajami alarmów, komunikatów ostrzegawczych i sygnałów alarmowych, numerami telefonów służb ratowniczych i porządkowych,
- ✓ ćwiczenie umiejętności posługiwania się technicznymi środkami alarmowania i powiadamiania oraz znajomość miejsca ich rozmieszczenia w danej placówce,
- ✓ dysponowanie numerami telefonów do kierownictwa placówki (dyrektora, zastępcy dyrektora, innych osób funkcyjnych),
- ✓ okresowe zapoznawanie się z instrukcją przeciwpożarową, planami ewakuacji oraz innymi instrukcjami i planami dotyczącymi m.in. rozmieszczenia głównych wyłączników energii elektrycznej, hydrantów, systemów alarmowych oraz posiadanie umiejętności posługiwania się nimi w razie wystąpienia sytuacji kryzysowej.

WAŻNE NUMERY ALARMOWE:

112 –Centrum Powiadamiania Ratunkowego

999 –Pogotowie Ratunkowe

998 –Straż Pożarna

997 –Policja

986 –Straż Miejska

992 –Pogotowie gazowe

Komisja ds. opracowania szkolnego programu profilaktycznego:

Przewodniczący:

.....

Członkowie:

.....

.....

.....